Kováčska dielňa

Ako budete mať zorganizovanú kováčsku dielňu, od toho bude závisieť výsledok a hlavne vaša námaha.

Vyhňa

Je srdcom dielne. Slúži na zahrievanie materiálu.

Vyhňa môže byť na rôzne druhy paliva. Buď je to pevné palivo - uhlie, alebo plyn. Každé má svoje výhody aj nevýhody.

Uhlie je pôvodné palivo starých kováčov.

Používa sa čierne kamenné uhlie, ktoré je upravované pre potreby kováčov tak, aby hrudy uhlia boli maximálne veľkosti vajíčka. Takéto uhlie má pomerne vysoký obsah nečistôt a iných látok ako síra a pod. Je najlacnejšie a preto najpoužívanejšie.
Koks sa v poslednom čase úplne vytráca z kováčskych dielní, pretože je nedostupný. Je to výborné palivo s vysokou výhrevnosťou a nižším obsahom popola ako uhlie.
Najlepším pevným palivom je drevené uhlie, ktoré sa ale tiež už nepoužíva pre svoju vysokú cenu. Dáva jasný čistý oheň s nízkym obsahom splodín.
Uhlie je pri spracovaní kovu dobrým palivom pre svoj vysoký obsah uhlík. Nahrievaný materiál je neustále v prostredí presýtenom uhlíkom, čo je výhodné zvlášť u nožiarskych materiálov, ktoré majú pomerne vysoký obsah tohoto prvku.

Naproti tomu vyhne používajúce **plyn** (acetylén, propán-bután, zemný plyn) sú čistejšie, ľahko

sa reguluje plameň a teda teplota.
Nad vyhňou musí byť dobrý komín, najlepšie s odťahovým ventilátorom, aby pri práci nešiel dym do očí a nosa, čo by znemožňovalo prácu, alebo ju robilo značne nepríjemnou.
Vyhne sa dajú kúpiť hotové, no šikovný remeselník si ich dokáže bez väčších problémov vyrobiť, čo mu poskytuje možnosť prispôsobiť si ju vlastným potrebám a podmienkam.

Nákova

Dobrá nákova musí byť dostatočne veľká (min 100 kg), musí mať hladký povrch a musí byť dobre umiestnená pri vyhni. Nikdy neudierajte po nákove priamo kladivom, aby nevznikali jamky a nerovnosti, ktoré by sa potom premietli aj na spracúvanom materiáli.

Buchar

Buchar vám môže uľahčiť prácu pri kutí a pri výrobe damašku sa bez neho asi nezaobídete. Dnes sa už buchary ťažko zháňajú a sú pomerne drahé, hlavne pre začiatočníka. Dajú sa veľmi dobre nahradiť aj hydraulickým lisom. Tento si zručný mechanik dokáže pomerne lacno postaviť aj sám, zo starších dielov (hydraulických piestov) z rôznych nakladačov.

Kladivo

Potrebujete minimálne dve, no lepšie je mať viac kladív s rôznou hmotnosťou a tvarom. Základ tvorí 1,5-2,5 kg kladivo, ktorým sa vykúva požadovaný tvar. K tomu je dobré mať cca 5kg kladivo s dlhou rúčkou pre pomocníka pri rozkúvaní väčších kusov kovu. Takto pracovali starí kováči, keď majster pridŕžal jednou rukou materiál, druhou bil menším kladivom a tovariš v rytme, bil veľkým kladivom na to isté miesto.
Pri kutí odporúčam nikdy nezastavovať kladivo pred dopadom. Takto by ste sa rýchlo unavili. Ak je ruka s kladivom v napriahnutej polohe a už nechcete udrieť, treba ju voľne spustiť na predĺžený koniec nákovy. Týmto dávate zároveň pomocníkovy signál, aby ani on nebil.

Ostatné pomôcky ako kliešte, kliny, ohrablo, vymeták, nádoba na uhlie a na popol ochranné rukavice a zástera, okuliare sú rovnako potrebnými v kováčskej dielni, dajú sa bežne kúpiť a nie sú veľmi drahé.
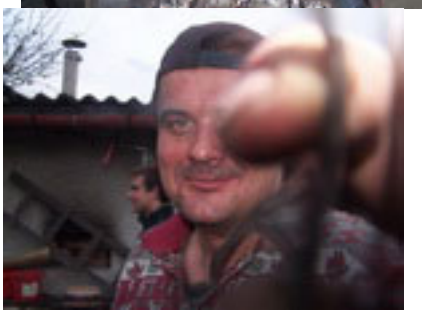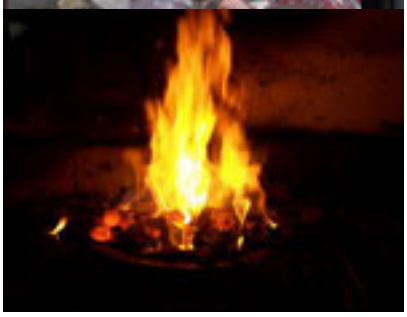
Pre prácu kováča je dôležitá vyhňa a jej vybavenie. Začiatky boli ťažké, no našťastie mi na začiatku pomohol môj otec. Postupne sme potrebné vybavenie získali od starých majstrov kováčov a mnohé si aj vyrobili špeciálne na mieru. A tak sa postupne už dalo pracovať a experimentovať. Experimentovanie sa hlavne týkalo damasku a damaskových cepelí.